

05.03.2019 - 16:15/ 05.03.2019 - 16:15

YÖK Başkanı Saraç: 322 dekanımız 17 rektörümüz kadın

8 Mart, Dünya Kadınlar Günü. Türkiye, kadın akademisyen bakımından yüz güldürüyor. Hem öğretmen hem de akademisyenlerde kadın sayısı, diğer ülkelere göre fazla. 1797 dekanın 322'si kadın, 201 üniversitede 17 kadın rektör bulunuyor. "Akademiye düşen önemli görevlerden biri de kadına sıfır şiddetin olduğu bir toplumu inşa etmektir" diyen YÖK Başkanı Prof. Dr. Yekta Saraç ile akademide kadını konuştuk:

- **YÜKSEK** öğretimdeki kadın akademisyenlerin sayısal durumu Avrupa ve ABD'ye göre nedir?

Türk yükseköğretiminde kadın akademisyen oranı AB ülkeleri ortalamasının daha üstünde. Oran yüzde 45'e ulaştı. Bu akademi dünyamız için sevindirici. Hatta uluslararası platformlarda ve Batılı ülkelerin ilgili bakanlarına ülkelerinde kadın öğretim üyelerinin oranının niye az olduğunu soruyoruz. Aslında son yıllardaki sayısal artışa paralel giden oransal artış bu şekilde devam ederse öğretim üyeleri arasındaki kadın sayısının daha da artacağı ortada. Bu durum, araştırma görevlileri arasındaki kadın sayısına dikkat edildiğinde görülüyor.

- **Üniversitelerde kadın öğretim üyelerinin karşılaştıkları şiddet, taciz ve özellikle mobbing olayları konusunda ne diyorsunuz?**

Toplumun pek çok kesiminde maalesef taciz olayları yaşanabiliyor. Kamuda olduğu gibi özel sektörde de mobbing var. Bu olumsuz durumu sadece akademiye hasretmek yanlış. Toplumun bütünü bu hastalıktan mustarip ve topyekün bir mücadele lazım. Bizler de konuya gereken önemi vermeye çalışıyoruz. Üniversitelerimizde kadın akademisyenlerimizin sayısı az da olsa maruz kaldığı şiddet, taciz ve mobbing olaylarıyla mücadele etmeye çalışıyoruz. Konuyla ilgili üniversitelerimizde farkındalık oluşturmaya çalışıyoruz. 2015’den beri üniversitelerde kurulan cinsel taciz ve mobbing ile ilgili birimlerin çalışmaları sevindirici. [Yükseköğretim Kurulu](#)’nda bize ulaşabilecekleri ayrı bir birim de var. Başvuruları olduğunda ciddiyetle konunun üzerine gidiyoruz. Ayrıca üniversitelerimizde sayıları 100’e yaklaşan kadın araştırma merkezimiz üniversitelerde öğrencilerimize, bulundukları bölgelerde kamuoyuna ve yerel güvenlik birimlerine bu konuda seminer ve konferanslarla sosyal destekler veriyor. Fakat konuya ilişkin akademiye düşen önemli bir görev de kadına sıfır şiddetin olduğu bir toplumu inşa etmektir. Kadına saygı, onun önemini takdir etme ve hakkettiği konumda olmasını sağlama konusunda Türk milletinin kültüründe güçlü referanslar vardır ve dolayısıyla bunun için harici, tercüme ve iğreti kavramlar ve dış kaynaklı yanlış yönlendirmelerle süreci yönetmeye muhtaç değiliz.

KADIN İSTİHDAMINDA İYİ DURUMDAYIZ

- Kadın akademisyenlerimizin kariyerleri sırasında karşılaştıkları zorluklar nelerdir?

Akademik kariyer, eğitime ve araştırmaya dayanan zor bir süreçtir. Çalışmalar hem üniversitede hem de evde devam eder. Kadınların özellikle aile-iş dengesini kurmakta pek çok zorlukla karşılaştığını ve yaşanan en ciddi sorunun bu olduğunu biliyoruz. Bu zorlukları kolaylaştırmak bir devlet politikası aslında. Bu konuda yükseköğretim kurumlarımızdaki yerleşkeler içerisindeki lojmanların bulunması ve bu lojmanların daha çok kadın akademisyenlere tahsis, kreşler, anaokullarının açılması üniversite yönetimlerine önerilerimiz arasındadır. Üniversiteye akademisyen olarak başlamakta kesinlikle ayrımcılık politikası yok. Hatta araştırma görevlisi oranına baktığımızda bugünkü rakamlar kadınlarda 23 bin 812, erkeklerde 23 bin 228'dir. Rakamlardan da anlaşılacağı üzere yükseköğretim kurumlarımızda, kadın istihdamında ülke olarak gayet iyi bir durumdayız. 2018 Eurostat istatistikleri de bu konuda başarımızı ortaya koymuştur. Bir diğer başarımız kadın araştırmacıların iş gücü piyasasına katılımında Avrupa Birliği yüzde 33.4 seviyesinde iken, Türkiye için bu oran yüzde 37.3'tür.

Türk Yükseköğretimindeki kadın akademisyenlerin sayısal durumu Avrupa ve ABD'ye göre nedir?

	Erkek	Kadın	Toplam
Prof.	17.780	8.167	25.947
Doç.	9.225	5.997	15.222
Dr. Öğr. Üyesi	22.004	16.679	38.683
Toplam	49.009	30.843	79.852
Öğr. Gör	17.698	17.760	35.458
Arş. Gör.	23.228	23.812	47.040
Toplam	40.926	41.572	82.498
Genel Toplam	89.935	72.415	162.350
%44,60			

Öğrenci Sayıları (Ocak 2019)

	Erkek	Kız	Toplam
Önlisans	1.488.558	1.462.054	2.950.612
Lisans	2.416.915	2.069.122	4.486.037
Yüksek Lisans	240.926	174.151	415.077
Doktora	54.094	42.587	97.491
Toplam	4.201.303	3.747.914	7.949.217
<i>(Aöf, Devlet, Vakıf, KKTC dahil)</i>			

MYO'lardaki Öğrenci Sayıları (Ocak 2019)			
	Erkek	Kız	Toplam
Önlisans Örgün	641.367	448.065	1.089.432

KIZ ÖĞRENCİ SAYIMIZ DA FAZLA

- Üniversitelerimizde eğitim gören kız öğrenci sayıları ne durumda?

Kadın akademisyenlerimizde olduğu gibi kız öğrenci sayılarımız da yüksek. Gerçekten iftihar vesilemiz. Örneğin Türkiye’de doktora yapan 97 bin 491 öğrencinin 42 bin 587’si kız öğrenci. Geleceğin Türkiye’si için bu rakamı fevkalade önemsiyorum. Meslek yüksek-okullarında örgün eğitimde 1 milyon civarında öğrencimiz var, bu öğrencilerinde yüzde 41’i kız. Türkiye’nin refahına mesleki eğitim alan bu kızlarımızın büyük katkı koyacağına inanıyorum. Bu durum aynı zamanda başı dik bir neslin de habercisidir.

Avrupa ülkeleri kıskanıyor

- Üniversitelerdeki kadın yönetici oranları ne durumda?

Kız öğrencilerimizin ve kadın akademisyenlerimizin oransal yüksekliği pek çok Avrupa ülkesini kıskandıracak bir düzeyde olmasına rağmen akademide yönetici sayısı bakımından aynı başarıyı bugün için yakalamış değiliz. Bu konuda gelişmeler umut verici. Akademik ve idari kadrolarda kadın yöneticilerimizin arttırılmasına yönelik irademiz ve girişimlerimiz son yıllarda özellikle dekanlık ve bölüm başkanlıklarında sıçrama yarattı. Ancak henüz istenen oranlarda değil, daha katetmemiz gereken çok mesafe var.

Devlet üniversitelerimizde 1388 dekanın 216'sı; vakıf üniversitelerimizde 409 dekanın 106'sı kadın, yani yüzde 18'i kadın. 206 üniversitemizde altısı devlet, 11'i vakıf olmak üzere 17'si yani yüzde 9'u kadın. Sayı gittikçe artıyor. Geçmiş yıllara göre dekan sayısında yüzde 20 artış var. Kadın rektör sayımız istediğimiz oranlarda değil. Bu sayının arttırılmasını arzu ediyoruz. Kadın akademisyenlerimizin dekan ve rektör başvurularının az olduğu bir gerçek ve bunun nedenleri üzerine eğilmemiz lazım. Önümüzdeki günlerde Türk yükseköğretiminde ilk kez, sistemde bulunan bütün kadın akademisyenlerimize açık bir anket düzenliyoruz ve sonuçlarını kamuoyu ile paylaşacağız. Bu anket sonrası bazı durumlar hakkında verilere dayalı konuşmak mümkün olacak.